

Het krantje

Spouwen/Amelsdorp/Rosmeer

Vereniging voor natuur- en landschapszorg

Driemaandelijks huis-aan-huis vouwblad

Verantw. Uitgever: L. Schoenmaekers, Daalstraat 45 A, 3740 Bilzen

Lente heerlijk..., helaas die donkere wolk

Ik kan er net zoals vele anderen enorm van genieten. De dagen lengen, het *longkruid* bloeit, de *daslook* palmt de bodem van ons boshoeekje in. De eerste aardhommeltjes met hun rood kontje zijn blij met ons insectenhotel. Zij zijn superactief in een mild voorjaarszonnetje. Vogels die terug komen uit hun winterverblijf, de *geelgors* in vol ornaat in de grote Natuurpunt-boomgaard langs de Bosstraat. De eerste *boerenwaluw* zag ik in Rosmeer op 8 april. Zijn gekwetter bezorgt me dat oude vertrouwde blijde lentegevoel. De *merel* zingt iedere morgen al om iets voor zes en zit op 2 meter van ons groot tuinraam te broeden in een haag van hazelaar, haagbeuk en els. Het *winterkoninkje* en de *heggemus* zijn gelukkig ook nog in de buurt. Zij zijn er wat later, meestal als de ochtendzon iets hoger klimt. De *tjif tjaf* kwam een paar keer langs en liet zich horen vanuit de oude hazelaars die het mini-boshoeekje in onze tuin vorm geven. Nu het *zwartkopje* nog, meestal moeilijk te zien, maar dat maakt hij goed door zijn vrolijk riedeltje dat ik eerdaags weer veelvuldig hoop te horen.

Verdomd, toch is er die zorg. Waar is de *zanglijster*?

Het is het vijfde jaar op rij dat ze me 's morgens niet verblijdt met haar prachtige roep. De *grote lijster*? Het is jaren geleden dat ik ze hier nog zag. Waar is de *koekoek*? Is er in heel Rosmeer nog één *koekoek*? Horen jullie in Amelsdorp, Kleine- of Grote Spouwen de *koekoek* nog regelmatig? Ik vrees van niet. De *grijze vliegenvanger*, ook zo'n Afrika-gangertje dat ik al jaren niet meer zie in mijn omgeving. Ergens in Rosmeer zou er nog eentje op post zijn.

Van deze en vele andere, allemaal zogenaamd gewone soorten, zegt men: ja dat was zo! Ze hoorden bij onze omgeving en kleurden onze seizoenen.

Ze krijgen rake klappen in de wereld die wij, mensen, opbouwen. Of is het ook beetje bij beetje afbreken? We zien al die soorten steeds verder afnemen en zelfs verdwijnen uit onze omgeving. Dat is geen verzinzel, dat zijn harde feiten en cijfers. Of het nu vogels zijn, vlinders, wilde bijen, libellen, kikkers allerhande, salamanders of die vele wilde planten en bloemen die vroeger onze weilanden en bermen kleur gaven. Al die soorten samen en het typische leefgebied dat ze nodig hebben noemen we met één groot woord: *biodiversiteit*.

Nu, die biodiversiteit gaat nog steeds achteruit.

Ja, tuurlijk kunnen wij leven zonder die lijster, zonder die vliegenvanger, zonder zovele andere soorten, althans zo denken velen. Tuurlijk hebben we die soorten niet nodig als beleg tussen onze boterham. We moeten daar toch niet van leven, hoor ik al zeggen.

En toch, finaal zijn wij een deel van heel dat grote natuursysteem en zijn we er volledig afhankelijk van en dat besef zijn we, in onze drukke moderne materiële maatschappij, totaal vergeten.

Naast het genot en de blijheid die ik voel bij het horen en zien van een lijster of een wielewaal, is hun aanwezigheid of afwezigheid vooral een signaal hoe het met ons, mensen en met onze leefomgeving is gesteld. Hoe minder soorten zich in onze omgeving kunnen handhaven hoe sterker het signaal dat wij onze eigen leefomgeving - althans veel meer dan we in onze economische groeiwaan zin durven toegeven - aan het vernielen zijn. We blijven in Vlaanderen minstens 6 ha per dag onder het beton of gebouwen steken, onze natuurgebieden kreunen onder de stikstof die wij vooral door het buitensporig verkeer en via de landbouw in de lucht brengen. Dat valt allemaal weer ergens neer. De meest vervuilde beek van Europa bevindt zich in Vlaanderen. Een twijfelachtige eer. We blijven koploper in het gebruik van pesticiden bij particulieren en in de landbouw. We blijven beken en grondwater verontreinigen met nitraat en fosfaat, zeg maar meststoffen. De landbouwsector mocht van de Vlaamse regering volgens zijn eigen inzichten het mestprobleem oplossen. Het gebeurt niet! Jaar na jaar gebuisd op het examen! Deze sector wordt van alle kanten ontzien en met fluwelen handschoenen aangepakt en toch blijft die sector zich uitroepen tot slachtoffer van zogenaamd te streng beleid. De wereld op zijn kop! En toch draait de landbouw voor een groot deel ook op belastingsgeld (Europese subsidies). Dan mogen we toch verwachten dat we als samenleving daar minstens een schoon milieu aan over houden. Ondertussen blijven boeren het moeilijk hebben. Tegelijk, door gebrekkig Vlaams en Europees landbouwbeleid, worden onze landschappen uitkleed. Geen boom of haag is veilig voor een aantal boeren die niets ontziend zweren bij groot-schaligheid. De voorbije weken verdwenen er in onze dorpen ook weer een paar boomgaarden en tientallen meters haag. Fiets langs onze betonnen veldwegen en kijk eens naar het aantal bermen waar de één-meter zone openbaar domein niet wordt gerespecteerd, maar voor de helft of volledig omgeploegd of kapotgespoten. De boeren die wel respectvol omgaan met

natuur en landschap draaien mee op voor het gedrag van de cow-boys. Geen overheid die blijkaar in staat is om al die uitwassen te stoppen. Triest.

Dit en andere van onze praktijken verarmen onze omgeving.

We moeten dus niet verwonderd zijn dat het slecht gaat met zoveel gewone soorten zoals onder meer de *lijster*, de *koekoek*, de *leeuwerik* of het insecten-etend vogeltje dat luistert naar de naam '*grauwe vliegenvanger*'. Ze zijn allemaal het slachtoffer van wat wij vooruitgang noemen.

Omgevingsblindheid

Het pijnlijke en tegelijk het gevaarlijke is dat die aftakeling zo geleidelijk gaat. Ieder jaar zijn er minder natuurelementen in het landschap, jaar na jaar. Door de geleidelijkheid van dat proces zien we het niet echt. We wennen aan dat verarmende landschap. Een nieuwe generatie groeit er in op en ziet de verschillen al helemaal niet meer!

De Amerikaanse schrijver en bioloog Jared Diamond omschrijft dit als '*omgevingsblindheid*' in een van zijn succesvolle boeken.

Die omgevingsblindheid zorgt er ook voor dat we als samenleving zwak reageren, niet geschokt wakker schieten en er echt grondig werk van maken, het geweer van schouder veranderen. Om dat te doen heb je niet alleen burgers nodig die kiezen voor verandering maar vooral overheden, politici, regeringen, gemeentebesturen die die verandering mogelijk maken door een toekomstgericht beleid om te zetten in regels en afspraken en vooral in het doen naleven daarvan.

Dat laatste, het doen naleven van regels die we democratisch met elkaar afspreken, daar zijn wij Belgen en wij Vlamingen dan weer geen helden in. Integendeel de overheid laat, zeker als het over overtredingen gaat tegen natuur- en milieuregels, veel te veel betijen en kijkt al te vaak de andere kant uit.

Ik kijk uit naar een lente met de zanglijster op post.

Lambert Schoenmaekers

* * *

Rycks-bosje Kleine Spouwen herstelaanplant.

Het oeroude Rycks-bosje was er niet meer, tot het vorig jaar terug werd aangeplant. Het is gelegen op de helling langs de Eikendreef richting het Apostelhuis. Die jonge aanplant kreeg rake klappen door de aanhoudende droogte vorige zomer. Honderde jonge boompjes legden er het loodje bij neer. Deze winter werd door de gemeente bijgevolg een vervangingsaanplant uitgevoerd: 1500 boompjes moesten worden vervangen. Hopelijk overleven deze plantjes het dit keer wel, zodat Rycks-bos het landschap op termijn weer kan verrijken.

10 prioriteiten van Natuurpunt SpARo voor het nieuwe bestuur

Zoals beloofd in de vorige editie van 'het Krantje' publiceren we dit keer de prioriteiten van Natuurpunt SpARo voor het milieu- en natuurbeleid van de komende zes jaar in Bilzen.

Ons gemeentebestuur:

1. doet al het mogelijke om de bosuitbreidingsgebieden die in Bilzen zijn ingetekend op het gewestplan voluit te realiseren op het terrein en realiseert daarvan 50% tijdens deze legislatuur en 100% tegen 2030
2. pakt schendingen van het openbaar domein (bermen, grachten, laanbomen) kordaat aan.
3. steunt het aankoopbeleid van natuurgebied door natuurverenigingen met een structurele financiële bijdrage.
4. versterkt het bomenbeleid van de stad, m.a.w. een offensief bomenbeleid, waarbij men zelf zeer gericht op zoek gaat naar ieder plekje in het openbaar domein waar inheemse bomen kunnen worden aangeplant als groep, als laan, als solitaire boom. Bovendien heroverweegt of stopt de gemeente haar beleid om zogenaamde ongepaste laanbomen te kappen.
5. voert een goed afgestemde en aangehouden dialoog met de landbouwsector om ervoor te zorgen dat deze sector zijn belangrijke rol, om landschapselementen in het landbouwgebied te behouden en te herstellen, waarmaakt. Dat zal de soortenrijkdom aan planten en vogels in onze dorpen zeer ten goede komen.
6. voert een politiek van ontharding. Daarom geeft ze haar technische dienst de opdracht om alle nodeloze brede straten, die aanleiding geven tot te snel verkeer in onze dorpen, in kaart te brengen en een onthardingsplan op te maken. Er wordt minstens één onthardingsproject per jaar uitgevoerd. Dit vergt een forse mentaliteitswijziging bij iedereen die in onze gemeente te maken heeft met openbare werken. Meer kwaliteit met minder beton is hier de uitdaging. Een bezoek van het schepencollege en de milieuraad aan de dorpsstraten en doorgaande binnenwegen van dorpen in Nederlands Zuid-Limburg kan hiervoor inspiratie opleveren.

7. voert een energie-sparend beleid inzake straatverlichting: dit betekent onder meer het doven van alle nodeloze straatlampen en een actieve politiek t.a.v. het Vlaams gewest om straatverlichting op onbebouwde trajecten van gewestwegen te vervangen door goede reflectoren, zoals we dat ook zien in de ons omringende landen.
8. zorgt voor winterspeelstraten voor kinderen: bij forse sneeuwval en vorst (ondertussen erg zeldzaam) kan een zeer beperkt aantal straten (met stevige hellingsgraad) worden afgesloten als winterspeelstraat. Een klein beetje terugdringen van koning auto ten gunste van spelende kinderen lijkt ons haalbaar en wenselijk. Uitdaging voor ons allen: kinderen weer buiten krijgen voor winterpret.
9. herstelt beken en stelt een einde aan alle nog bestaande directe lozingspunten van afvalwater op onze beken en open grachten. Zorgt ervoor dat al die mensen aansluiten op de riolering of een eigen individueel waterzuiveringssysteem en start in de eerstvolgende twee jaar alle dossiers die de stad volgens het bestaande Zoneringsplan nog moet doen in deze legislatuur
10. zorgt voor een haalbaar maar ambitieus klimaatbeleid op lokaal niveau: Naast de bosuitbreidingen die passen in dit thema, wordt er samen met deskundigen en de milieuraad, een reeks concrete klimaatmaatregelen uitgewerkt die op gemeentelijk niveau haalbaar en mogelijk zijn en vervolgens door de stad zelf kunnen worden omgezet in beleid en in praktijk.

* * *

Bosplantactie Rosmeer uitgevoerd!

Op 28 februari was het zover! Het smalle strookje Broekbos dat Rosmeer rest en waar men terecht zeer aan gehecht is kan inderdaad wat uitbreiding gebruiken. Kleine smalle bosjes zoals dit zijn nu eenmaal zeer kwetsbaar voor invloeden van buitenaf. Denk hierbij vooral aan inspoeling van meststoffen uit de omliggende landerijen. Een wat robuuster bos is ook voor tal van soorten veel interessanter.

De aanplanting werd georganiseerd door de gemeente en uitgevoerd met de hulp van enthousiaste schoolkinderen van het "Beukenbroekje" uit Rosmeer en enkele inwoners van Rosmeer. Een initiatief om blij mee te zijn!

Proficiat !

Enkele sfeerbeelden

Sjroep en proemegelêe van Spaân

zolang de voorraad strekt! Voedsel van de korte keten. De opbrengst van onze lokale producten gaat naar het beheer van boomgaarden en natuurgebiedjes in onze eigen omgeving. Nog steeds te koop bij de bakker, in de SPAR, de Winkelschuur en slagerij Schoenmaekers en bij de vrijwilligers van Natuurpunt.

SJROEP VAN SPAÂN

450 gram pure stroop van onbespoten hoogstamfruit
(peren Légipont 80% - appels 20%)
Tenminste 8 jaar houdbaar!

Gegarandeerd zonder kleur-, bewaar-
of enige andere toegevoegde stoffen.

€ 4.00

Lentewandeling

Zondag 28 april 2019

'Heks 'langs boerenerven'

Trage wegen langs de randen van akkers tussen Vechmaal en Heks, dit is het landschap waar we gaan genieten van de Lente. Via de koepelbossen passeren we langs het kasteeldomein van Heks.

Monumentale hoeves zoals het *Monnikenhof* accentueren het landschap.

Om 13u30 stipt samenkomst op het kerkplein van Grote-Spouwen.

Of, om 14.00 u ter plaatse in Heks, Henestraat 24 aan café bij Rita.

Start wandeling om 14.00 u - einde voorzien omstreeks 17u.

Halverwege pauzeren we met een stukje vlaai, koffie of appelsap!
Wandelschoenen zijn een aanrader.

Iedereen van harte welkom!

 dank aan onze sponsors 40 jaar	Dank aan onze sponsors LAND- EN TUINBOUWMACHINES GEURTS H. & ZN NV Bierbekeweg 243 Spouwen-Buiten Tel. 089 41 19 25 - www.geurth.be open van maandag tot vrijdag 8.30-12u en 13-18u - op zaterdag 8.30-12u naar open op zaterdag van 10u tot 12u op zaterdag 12-18u	Dank aan onze sponsors Snoeien & vellen van bomen GEURTS <i>Tuin & boom</i>
Dank aan onze sponsors ~brut] fine wines www.brutbrut.be	Dank aan onze sponsors Meubelen • Slaapcomfort GREVEN	Dank aan onze sponsors SILARO C.V. Jos Roebben
Dank aan onze sponsors VANDERSANDEN	Dank aan onze sponsors vestio	Dank aan onze sponsors SPAR SPOUWEN Zondag open tot 16
Dank aan onze sponsors WOPA SOLAR ENERGY WWW.WOPA.BE	Dank aan onze sponsors DWF Horeca service bvba	Dank aan onze sponsors ECO LOVER WWW.ECO-LOVER.BE